

Пам'ятка для населення

Сказ (водобоязнь, гідрофобія) — гостре інфекційне захворювання людини і теплокровних тварин, яке виявляється в ураженні центральної нервової системи. Збудником сказу є фільтрівний вірус. Сказ зараховано до особливо небезпечних хвороб.

Зараження людини сказом відбувається в основному через укуси хворою твариною чи внаслідок попадання її слини на свіжі поранення, подряпини шкіри або слизових оболонок. Інфікування людини сказом відбувається здебільшого від диких хижих (вовки, лисиці) чи домашніх тварин (коти, собаки), а також сільськогосподарських тварин.

Інкубаційний період сказу триває досить довго – у середньому 1-3 місяці (хоча може тривати й до року), і перші ознаки хвороби виникають пізно, коли у мозку вже відбулися руйнівні процеси (набряк, крововилив, деградація нервових клітин), що робить лікування практично неможливим (зафіксовано лише три науково підтвержені випадки одужання після прояву симптомів).

Хвороба має три періоди:

- Продромальний (період провісників).

Триває 1-3 дні. Супроводжується підвищенням температури до 37,2-37,3°C, пригніченим станом, поганим сном, безсонням, занепокоєнням хворого. Біль у місці укусу відчувається, навіть якщо рана зарубцювалась.

- Стадія порушення.

Триває від 4 до 7 днів. Виражається в різко підвищеній чутливості до найменших подразнень органів чуття: яскраве світло, різні звуки, шум викликають судомі м'язів кінцівок. Хворі стають агресивними, буйними, з'являються галюцинації, марення, відчуття страху.

- Стадія паралічів.

Настає параліч очних м'язів, нижніх кінцівок. Важкі паралітичні розлади дихання викликають смерть. Загальна тривалість хвороби 5-8 днів, зрідка 10-12 днів.

Як розпізнати хвору на сказ тварину?

Головна ознака хворих тварин – зміна їх поведінки. Запам'ятайте, що поява диких тварин у населених пунктах, а особливо вдень – одна з характерних ознак захворювання їх на сказ.

Дикі тварини втрачають обережність, з'являються в населених пунктах, місцях випасу і утримання худоби, нападають на людей та тварин.

Домашні тварини не споживають звичайної їжі, стають неспокійними, через декілька днів – агресивними. Буйний період триває кілька днів, після чого розвивається параліч і смерть. Слина хворої тварини містить у собі вірус ще за десять днів до появи перших ознак захворювання, тобто інфікуватись людина може і від тварин, які зовні виглядають здоровими.

Щоб уникнути небезпеки, дотримуйтеся правил.

Правила утримання домашніх тварин:

- охороняйте їх від укусів інших тварин;
- регулярно робіть щеплення проти сказу домашнім собакам та котам, в тому числі сторожовим та мисливським собакам;
- виводьте собак на прогулянку в намордниках та на повідку;

- не заводьте собак і кішок заради забави, не виганяйте їх на вулицю.

У випадку зміни поведінки тварини негайно звертайтеся до найближчої ветеринарної служби.

При виявленні трупів диких тварин не знімайте з них шкіру і терміново повідомте державну ветеринарну установу.

Щорічно в Україні реєструється понад 100 тисяч осіб, що звернулись у медичні заклади з приводу укусів тваринами, з яких 60 % отримують направлення за показниками підозри інфікування сказом.

Найнебезпечніші укуси інфікованої тварини в голову, шию, кисті та пальці рук. При несвоєчасно проведених щепленнях, які здійснюються після укусу інфікованої тварини, хвороба закінчується смертю.

Якщо вас вкусила або обслинила підозріла тварина:

- необхідно повідомити державну установу ветеринарної медицини та звернутись до медичного закладу для отримання допомоги;

- негайно промити мильною водою місце укусу чи обслінення;

- навколо рани потрібно змастити йодом;

- якщо рана кровоточить, але кровотеча не загрожує життю, не слід відразу зупиняти її, бо з нею частково усувається збудник сказу;

- ні в якому разі не можна відсмоктувати кров із рани, бо збудник сказу може потрапити в організм через слизову рота;

- за можливістю, необхідно якнайшвидше звернутись в найближчу медичну установу за допомогою;

- тварину потрібно ізолювати і спостерігати за нею протягом 10 днів;

- постраждалому від укусу тварини проводиться повний курс щеплень антирабічною вакциною, яка попереджує захворювання і врятовує життя;

- обслінений одяг забороняється замивати після укусу. Його необхідно обережно зняти, провітрити, висушити на вулиці і випрасувати гарячою праскою або прокип'ятити;

- протягом 6 місяців не можна вживати алкогольні напої.

Пам'ятайте, що сказ – хвороба невиліковна! Уважність та обережність у поводженні з тваринами, а особливо дикими та незнайомими, повинно бути головним правилом для людини.

ШАНОВНІ ДОБРОДІЇ! При найменших ознаках захворювання тварин на сказ, отриманні укусів тварин, виявленні трупів тварин просимо терміново повідомляти Головне управління Держпродспоживслужби в Чернігівській області за номерами: (0462) 95-83-29, (04622) 3-01-19, (0462) 601-994, (0462) 601-883 або за телефонами в районах і містах:

1. Бахмацький: (04635) 2-14-73;
2. Бобровицький: (04632) 2-31-71, 2-17-82;
3. Борзнянський: (04653) 2-14-63, 2-17-86;
4. Варвинський: (04636) 2-12-34;
5. Городнянський: (04645) 2-60-25, 2-19-58;
6. Ічнянський: (04633) 2-53-37;
7. Козелецький: (04646) 2-15-92;
8. Коропський: (04656) 2-15-35;
9. Корюківський: (04657) 2-26-84;
10. Куликівський: (04643) 2-24-05;

11. Менський: (04644) 2-36-61, 2-19-87 (суб., нед.);
12. Ніжинський: (04631) 5-41-89;
13. Новгород-Сіверський: (04658) 2-17-43;
14. Носівський: (04642) 2-17-31;
15. Прилуцький: (04637) 5-25-80, 4-41-72;
16. Ріпкинський: (04641) 2-16-58;
17. Семенівський: (04659) 2-12-64, 2-13-90;
18. Сновський: (04654) 2-12-17
19. Сосницький: (04655) 2-11-56, 2-03-60;
20. Срібнянський: (04639) 2-61-21;
21. Талалаївський: (04634) 2-51-01, 2-15-35;
22. Чернігівський: (0462) 72-32-41;
23. м. Ніжин: (04631) 5-16-89;
24. м. Прилуки: (04637) 3-86-78, 3-86-29;
25. м. Чернігів (0462) 95-29-14.